
Fra ord til handling – 200 LIS1 nå!

AKTUELT I FORENINGEN

MARIT HERMANSEN

marit.hermansen@legeforeningen.no
president

Det er en prekær mangel på spesialister ute i tjenesten, og det tar minst seks år å utdanne en spesialist. Helseministeren har nå fått råd både fra Legeforeningen og Helsedirektoratet om at det trengs 200 flere LIS1. Vi har ikke mer tid å miste!

De første turnuslegene startet i 1955. Begrunnelsen for innføringen av turnustjenesten var kortere studietid. Den praktiske tjenesten etter medisinstudiet skulle gi faglig kvalitet, i tillegg til å sikre rekruttering til distriktene gjennom en god geografisk fordeling av turnusplassene. Siden har dette vært starten på legeyrket for oss alle.

Nå er LIS1 første del av spesialistutdanningen. Men vi har havnet i den paradoksale situasjonen at det er mangel på spesialister både i primærhelsetjenesten og på sykehusene, samtidig som hundrevis av ferdigutdannede leger står i kø for LIS1 plass. Helseministeren har ansvaret for at det utdannes nok spesialister til å dekke befolkningens behov for helsetjenester nå og i framtida. Da må det opprettes flere LIS1 stillinger.

I 2014 beregnet Helsedirektoratet behovet for turnusplasser. De mente 950 plasser var mer enn tilstrekkelig for framtidens behov. Ja, de rådet sågar departementet til å skjære ned på antall plasser. Det rådet fulgte heldigvis ikke ministeren. I bakspeilet ser vi at direktoratet anslo lavere vekst i legeårsverk og høyere import av spesialister fra utlandet enn det vi har sett, og de hadde en naiv tro på at teknologien ville gi mindre behov for legehender. Legeforeningens mente derimot at det var behov for minst 150 nye.

Legeforeningen har hatt 200 nye LIS1-stillinger som ett av kravene til statsbudsjettet for 2019. Vi spilte det inn til budsjettkonferansen i mars og har gjentatt det ved enhver anledning gjennom hele 2018. Men det er ikke et nytt krav. Ved en rask gjennomgang, finnes kravet om flere turnusstillinger helt

siden før turnusordningen ble lagt om fra trekningsbasert til søknadsbasert. Denne endringen gjennomførte den rødgrønne regjeringen i 2012, blant annet for å redusere køen med ferdige studenter som stod og ventet. Allerede da mente Legeforeningen at antall turnusplasser måtte økes.

Men i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2019 stod det ikke ett ord om LIS1. Likevel var det bevegelse. I september hadde Helse- og omsorgsdepartementet gitt Helsedirektoratet i oppdrag å utrede behovet for LIS1 stillinger på nytt. Legeforeningen fikk anledning til å gi innspill til dette arbeidet i desember 2018. Vi tok med våre beregninger og forslag til løsninger. Det er svært gledelig å lese rapporten som ble overlevert i januar. Helsedirektoratet foreslår å øke antallet med 200 – til 1 150 LIS1-stillinger – og det gjøres rede for en rekke tiltak for å oppnå dette både på kort og litt lengre sikt. Dette er helt i tråd med Legeforeningens innspill.

Regjeringserklæringen fra Granavolden stadfester en økning i antall LIS1 stillinger. Opposisjonen foreslo økning allerede i sine alternative budsjetter i høst. Helseministeren har nå fått råd både fra Legeforeningen og Helsedirektoratet om at det trengs 200 flere LIS1. Mange konkrete og gode forslag ligger på ministerens bord. Det er en prekær mangel på spesialister ute i tjenesten. Det tar minst seks år å utdanne en spesialist. Vi har ikke mer tid å miste – 200 LIS1 nå!

Publisert: 25. februar 2019. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 27. juni 2026.